

талант, вона тепер сумнівається і в таланті сина. Відтак, сама страждає і робить нещасним (звісно, ненавмисно) найдорожчу людину.

Символічний її діалог з жінкою-колегою (що перейняла її кар'єрну естафету), якій Лара принесла квиток на концерт. Режисеру вистачило лише кілька штрихів і стислих реплік, аби змалювати драму цілого життя, й до того ж – купу дотичних проблем. Коли молода жінка, яка намагається всім сподобатися і досягнути рівня поважної попередниці, спитала, як Ларі вдалося завоювати таку загальну повагу, що саме вона зробила, що всі її так шанують, та неочікувано відповіла: «Гадаю, це тому, що робота завжди була для мене неважлива». На що почула здивоване: «Але ж здавалося, ви її так любите?!». – «Любите — останнє слово, яким би я описала свою роботу», – відрізала Лара і розреготалась. А ще вона мимохідь каже жінці про те, що біль – узагалі не проблема. І трагедія в тому, що для неї не лише власний біль перестав бути проблемою, а й біль інших людей, і передусім, на жаль, найдорожчих.

Віктор є не тільки піаністом, він ще й обдарований композитор. Сина мати і справді обожає і прагне у всьому допомагати. Тоді як пояснити, що за чотири години перед першим його концертом вона знаходить хлопця, котрий утік від неї і тимчасово оселився у бабусі, аби сказати про те, що в його музичному творі забагато музики і замало індивідуальності. Повсякчас рефлексуючий Віктор у розпачі. І, як результат – у першому відділенні концерту замість власної музики, яку мав виконувати за програмою, хлопець грає «Революційний етюд» Шопена і класичні твори. До речі, грає блискуче. Усі розуміють, що, незважаючи на молодий вік, – за роялем справжній майстер-віртуоз. В антракті Лара намагається зустрітися з сином, щоби виправити усе, але він не хоче її бачити. Натомість на допомогу приходить батько, який взяв на себе роль психолога. Так, батько взагалі не розбирається в музиці, він архітектор-будівельник, але знаходить саме ті слова, які допомагають Віктору подолати сумніви і в другому відділенні наважитися зіграти музичний твір власного авторства (композитор Араш Сафаян). Зал у захваті, окрім... фрау Лари. Під час виконання вона виходить за двері. Парадоксально, але її обличчя, окрім захвату, виражає збентеження і страждання. У щілину з-за дверей вона з острахом спостерігає за успіхом сина, а також слухає його слова про те, що він присвячує цей концерт їй, на честь її дня народження.

Окремо слід відзначити напрочуд вдалий вибір режисера Корінні Харфух на роль головної героїні. Окрім здобутого потужного досвіду в кінематографі, ще замолоду вона грала на театральній сцені у виставах за Шекспіром, і вже тоді отримала схвальні відгуки критиків. Адже її образ у стрічці – героїня шекспірівського розмаху нашого часу. Акторка створила надзвичайно живий, правдивий характер, майстерно передавши кожен порух душі, найтонші нюанси внутрішніх переживань своєї героїні.

Картина Яна Оле Герштера – свіжий погляд на про-

блему загубленого таланту. Адже, на відміну від кафкіанських героїв, ніякого тиску середовища героїня не відчувала. Чому ж тоді талановита й амбіційна жінка, в якій були всі умови, не втілила своє призначення? Чому відмовилася від поклику серця, із-за чого її життя перетворилося в суцільний сум? У передфінальній розмові Лари з професором Райнхоффером (вона колись також у нього вчилася), що відбулася у кав'ярні після концерту, режисер пропонує свою відповідь. Для жінки це стає одкровенням, що у фіналі виливається в несамовите нічне соло на сусідському фортепіано. Розпалена і щаслива, вона нарешті дихає на повні груди! Нарешті глядач побачить справжню героїню, яка скинула остобісілу маску. Водночас фільм, знятий як авторське кіно, – чудова нагода для вдумливого глядача заглибитися у самопізнання і міркування над одвічним питанням сенсу буття. Також стрічку можна порадити молодим режисерам як майстер-клас з режисури, позаяк маємо цілісну гармонійну симфонію, де немає жодної зайвої ноти.

Картина здобула, і цілком заслужено, чимало нагород на міжнародних фестивалях, зокрема на кінофестивалі у Карлових Варах 2019 р. «Кришталевий глобус» за найкращий фільм і приз жури за найкращу жіночу роль.

«Відблиск» у Венеції. Фільм Васяновича порівняли з полотном Караваджо

Variety – провокація до роздумів

«Відблиск», як і попередня драма Васяновича «Атлантида», яка у 2019 році перемогла у секції фестивалю «Горизонти», зображує жахи війни на Донбасі.

Дія «Відблиску» відбувається у 2014-му. А дія «Атлантиди» у 2025 році, після завершення війни. Українського хірурга Сергія, роль якого виконує Роман Луцький, захоплюють російські військові, він змушений допомагати їм і стає свідком жорстоких катувань.

«Відблиск» створює ланцюжок «моральних дзеркальних відображень життя й психіки цивільного та дій і реакцій цієї ж людини на війні», – пише Джессіка Кіанг у Variety.

Так «руки, які рятували життя, стають руками, які роздають смерть із милосердя».

«І потім, мабуть, ще важчим для душі, є питання, як повернутися до попереднього життя, прийшовши з війни, з якої ніхто насправді не повертається», – пише вона.

Частина, коли Сергій перебуває в полоні, справляє, за її словами, майже нестерпне враження.

Кадр з фільму «Відблиск». Режисер Валентин Васянович. Україна, 2021.

Таким переконливим висловлюванням про жахи війни стрічку робить те саме, що і в «Атлантиді», поєднання приголомшливої історії і споглядальної манери, освітлене, як полотна Караваджо, зазначає вона і пише, що на цьогорічному конкурсі стрічка є однією з тих, які найбільше провокують до роздумів: «Васянович із жорстокою суворістю запитує, що відбувається з душею людини і народу на війні».

Deadline – «без простих відповідей»

«Васянович показує події тихо та прямолінійно, імітуючи холодну відстороненість агресорів і підкреслюючи, що з цих жаків не слід робити сенсацію». Так свої враження від української стрічки описує Анна Сміт у рецензії на Deadline.

За її словами, тут не потрібні великі плани, музика чи оповідь, щоб передати біль людини, яку катують. «У них також немає потреби, щоб уявити внутрішні страждання медика, який мовчки вирішує покінчити з життям людини, щоб позбавити її від подальшого болю», – йдеться у статті.

Сміт зазначає: кадр виставлений так, що це немовби просить глядачів лише «спостерігати, як розгортається дія, не в змозі рухатися або втручатися». І цей стиль вимагає від глядачів співпереживання. Сергій говорить небагато й напевне має ПТСР, тож його реакцію на події здебільшого доводиться уявляти, йдеться в рецензії.

Sineuгора – «вдивляється у війну»

«Васянович тут не просто дивиться на війну, він вдивляється в неї», – зазначає Марта Балага в рецензії для видання Sineuгора.

Створивши в «Атлантиді» науково-фантастичну ауру, тут Васянович «повертається на Землю, яку ми всі знаємо і ненавидимо». Навіть якщо вдавати, що війни просто поряд із вами немає, вона «все одно отруїть ваш світ», пише рецензентка.

Огляд підготував Владислав Кудрик, Служба моніторингу ВВС 9 вересня 2021 ВВС News Україна

Богдан Вержбицький: «КІНОКО мотивує до освоєння зображальної культури»

Директор кінофестивалю «КІНОКО», кінооператор Богдан Вержбицький.

Бесіду вела Лариса Брюховецька

– Ідея кінооператорського кінофестивалю в Києві, яка належить вам, Богдане Володимировичу, виявилася вдалою і плідною. Незважаючи на організаційні труднощі. Розкажіть, як вдалося його реалізувати і які труднощі були найбільші? Хто підтримав і продовжує підтримувати фестиваль?

– У 1930 році «Теакіновидав» надрукував брошуру Миколи Ушакова «Три оператори», вона стала першим виданням яке було присвячене кінооператорам. Там є слова: «Досі доля була несправедлива до операторів. Тінь режисера й артиста заслоняла його від глядача. Глядач знав Любіча, Чапліна та Янінгса, а імена світових кіно-операторів – Гвідо Зебера, (Карела) Фройнда, Чарльза Рошера та Гюнтєра Ріттау були йому не відомі»...

Вдалося реалізувати фестиваль кінотелеоператорів «ОКО», завдяки поєднанню зусиль кафедри кінотелеоператорства Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ ім. І.Карпенка-Карого та Гільдії кінооператорів України UGS. Перший був проведений 24–25 квітня 2018 року в Будинку кіно. Створити такий фестиваль підказувала ідея сприяння професійному розвитку кінотелеоператорів, починаючи від студентів до випускників та професіоналів. На першому етапі він проходив як студентський. Ми дали можливість показати роботи студентам майже восьми профільних навчальних закладів (на «ОКО»-1 було показано 68 відеоробіт). Я вдячний Держкіно України в особі Пилипа Ілєнка за тодішню фінансову підтримку. Сума менша 20 тисяч гривень пішла на послуги друкарні, виготовлення призів, дипломів, банерів, транспортні видатки і проживання